

Czwartek, 1 grudnia 2016 r.

P8_TA(2016)0479

Sytuacja w Demokratycznej Republice Konga

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie sytuacji w Demokratycznej Republice Konga (2016/3001(RSP))

(2018/C 224/26)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Demokratycznej Republiki Konga (DRK), w szczególności rezolucje z dnia 10 marca 2016 r.⁽¹⁾ i 23 czerwca 2016 r.⁽²⁾,
- uwzględniając oświadczenia delegatury UE w Demokratycznej Republice Konga w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w tym kraju, zwłaszcza oświadczenia z dnia 23 listopada 2016 r. i 24 sierpnia 2016 r.,
- uwzględniając rezolucję Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP–UE z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie sytuacji przedwyborczej i stanu bezpieczeństwa w DRK,
- uwzględniając lokalne oświadczenia UE z dnia 25 czerwca 2016 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w DRK oraz z dnia 2 sierpnia 2016 r. i 24 sierpnia 2016 r. w sprawie procesu wyborczego w DRK po rozpoczęciu dialogu narodowego w DRK,
- uwzględniając roczne sprawozdanie Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka i działalności Wspólnego Biura ONZ ds. Praw Człowieka w Demokratycznej Republice Konga, opublikowane w dniu 27 lipca 2015 r.,
- uwzględniając wspólne komunikaty prasowe Unii Afrykańskiej, Narodów Zjednoczonych, Unii Europejskiej i Międzynarodowej Organizacji Frankofonii z dnia 16 lutego 2016 r. i 5 czerwca 2016 r. w sprawie konieczności prowadzenia pluralistycznego dialogu politycznego w DRK i ich zaangażowania we wspieranie kongijskich podmiotów w wysiłkach na rzecz konsolidacji demokracji w tym kraju,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 15 sierpnia 2016 r. w sprawie przemocy w DRK,
- uwzględniając konkluzje Rady UE w sprawie Demokratycznej Republiki Konga z dnia 23 maja 2016 r. i 17 października 2016 r.,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie DRK, a zwłaszcza rezolucję nr 2293 (2016) w sprawie wznowienia sankcji nałożonych na DRK i mandatu grupy ekspertów oraz rezolucję nr 2277 (2016), w której przedłużono mandat misji stabilizacyjnej ONZ w DRK (MONUSCO),
- uwzględniając komunikaty prasowe Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 15 lipca 2016 r. i 21 września 2016 r. w sprawie sytuacji w DRK,
- uwzględniając oświadczenie współprzewodniczących Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP–UE z dnia 20 września 2016 r., w którym zaapelowano o spokój w celu rozwiązania kryzysu na drodze dialogu i z poszanowaniem konstytucji,
- uwzględniając umowę o partnerstwie z Kotonu, podpisaną w dniu 23 czerwca 2000 r. i zmienioną dnia 25 czerwca 2005 r. oraz 22 czerwca 2010 r.,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0085.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0290.

Czwartek, 1 grudnia 2016 r.

- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów z czerwca 1981 r.,
 - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
 - uwzględniając konstytucję Demokratycznej Republiki Konga przyjętą w dniu 18 lutego 2006 r.,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze fakt, że Joseph Kabila sprawuje urząd prezydenta DRK od 2001 r.; mając na uwadze, że kadencja prezydenta Kabili kończy się 20 grudnia 2016 r. oraz mając na uwadze, że mandat prezydenta DRK jest konstytucyjnie ograniczony do dwóch kadencji, a następne wybory prezydenckie i parlamentarne miały się pierwotnie odbyć pod koniec 2016 r.;
- B. mając na uwadze, że przez ostatnie dwa lata prezydent Kabila wykorzystuje środki administracyjne i techniczne, próbując opóźnić wybory i pozostać u władzy po upływie konstytucyjnego mandatu;
- C. mając na uwadze, że podjęta w 2015 r. pierwsza próba zmiany konstytucji DRK w taki sposób, aby umożliwić prezydentowi Kabili ubieganie się o trzecią kadencję nie powiodła się z powodu zdecydowanego sprzeciwu i mobilizacji społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że takie próby spowodowały wzrost napięcia politycznego, zamieszki i eskalację przemocy w kraju, który najwyraźniej znalazł się w impasie wyborczym;
- D. mając na uwadze, że w listopadzie 2015 r. prezydent Kabila ogłosił rozpoczęcie dialogu narodowego; mając na uwadze, że Unia Afrykańska mianowała następnie byłego premiera Togo Edema Kodjo koordynatorem ds. krajowego dialogu politycznego; mając na uwadze, że dwa główne ugrupowania opozycyjne odmówiły udziału w tym – ich zdaniem – niepluralistycznym i niedemokratycznym dialogu, który uważają za element gry na zwłokę;
- E. mając na uwadze, że Unia Afrykańska, Organizacja Narodów Zjednoczonych, Unia Europejska i Międzynarodowa Organizacja Frankofonii wspólnie podkreśliły znaczenie dialogu i dążenia do porozumienia między podmiotami politycznymi, które będzie respektować demokrację i praworządność, oraz wezwały wszystkie podmioty polityczne w Kongo do pełnej współpracy z Edemem Kodjo;
- F. mając na uwadze, że w dniu 18 października 2016 r. podpisano porozumienie między prezydentem Kabilą i częścią opozycji w sprawie przesunięcia wyborów prezydenckich na kwiecień 2018 r.; mając na uwadze, że zgodnie z warunkami tego porozumienia prezydent Kabila, któremu w ten sposób umożliwiono pozostanie u władzy po 2016 r., powołał na nowego tymczasowego premiera członka opozycji Samy'ego Badibangę, któremu powierzył misję sformowania nowego rządu;
- G. mając na uwadze, że od stycznia 2015 r. kongijski funkcjonariusze służb bezpieczeństwa i wywiadu poddają ściślejszej kontroli pokojowych działaczy oraz członków opozycji i społeczeństwa obywatelskiego, którzy sprzeciwiają się próbom umożliwienia prezydentowi Kabili pozostania u władzy po upływie przewidzianych w konstytucji dwóch kadencji;
- H. mając na uwadze, że grupy zajmujące się prawami człowieka stale donoszą o pogarszaniu się sytuacji w zakresie praw człowieka oraz wolności słowa, zgromadzeń i demonstracji w kraju w okresie kampanii wyborczej, w tym o przypadkach użycia nadmiernej siły wobec pokojowych demonstrantów, dziennikarzy, przywódców politycznych i innych osób;
- I. mając na uwadze, że ciągle rosnący poziom przemocy oraz łamanie i naruszanie praw człowieka i prawa międzynarodowego, w szczególności ukierunkowane akcje i niesłuszne aresztowania, wywierają negatywny wpływ na wszelkie próby uregulowania i ustabilizowania sytuacji w DRK;
- J. mając zwłaszcza na uwadze, że według doniesień ponad 50 osób poniosło śmierć, a wiele innych zginęło podczas demonstracji w Kinszasie w dniach 19 i 20 września 2016 r.; mając na uwadze, że członkowie ruchów LUCHA i Filimbi są nadal bezprawnie przetrzymywani; mając na uwadze, że stacje, takie jak Radio France Internationale (RFI) i Radio Okapi, zostały zamknięte lub są zagłuszane; mając na uwadze, że według raportu Wspólnego Biura ONZ ds. Praw Człowieka zgłoszono 422 przypadki pogwałcenia praw człowieka przez policję i służby bezpieczeństwa podczas demonstracji, które miały miejsce w dniach 19–21 września 2016 r.;

Czwartek, 1 grudnia 2016 r.

- K. mając na uwadze, że agencje humanitarne uważają, iż niestabilność polityczna pogrąża kraj w chaosie i sprawia, że jego ludność – już osłabiona różnymi kryzysami w przeszłości i obecnie – popada w skrajne ubóstwo i ogarnia ją dogłębne poczucie braku bezpieczeństwa, a pięć milionów osób potrzebuje aktualnie wsparcia żywnościowego;
- L. mając na uwadze, że Unia Europejska podkreśliła, iż jakkolwiek decyzja w sprawie odroczenia wyborów musi zostać podjęta w ramach pluralistycznego, bezstronnego i przejrzystego dialogu politycznego z udziałem zainteresowanych podmiotów kongijskich przed końcem kadencji prezydenta Kabili w grudniu 2016 r.;
- M. mając na uwadze, że krajowy program orientacyjny na rzecz DRK na lata 2014–2020 dysponujący środkami w wysokości 620 mln EUR, finansowany z 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju, na pierwszym miejscu stawia wzmocnienie zarządzania i praworządności, w tym reformy wymiaru sprawiedliwości, policji i armii;
1. ubolewa z powodu ofiar śmiertelnych podczas manifestacji w ostatnich tygodniach oraz wyraża najgłębsze współczucie rodzinom ofiar i narodowi DRK;
 2. wyraża głębokie zaniepokojenie coraz bardziej niestabilną sytuacją w DRK, w napiętym kontekście przedwyborczym; przypomina władzom DRK, a przede wszystkim prezydentowi, że ich obowiązkiem jest ochrona obywateli na całym terytorium kraju, w szczególności ochrona ich przed nadużyciami i przestępstwami, a także sprawowanie rządów z najściślejszym poszanowaniem praworządności;
 3. ubolewa nad faktem, że rząd i CENI (Niezależna Państwowa Komisja Wyborcza) nie zdołały przeprowadzić wyborów prezydenckich w terminie przewidzianym w konstytucji; ponownie apeluje o pomyślne i terminowe przeprowadzenie wyborów, w pełnej zgodności z konstytucją Konga i Afrykańską kartą na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów, a także podkreśla, że kongijski rząd ma obowiązek jak najszybciej zagwarantować warunki sprzyjające przejrzystemu, wiarygodnym i pluralistycznym wyborom;
 4. przypomina, że na mocy umowy z Kotonu DRK zobowiązała się do poszanowania demokracji, praworządności i zasad praw człowieka, co obejmuje wolność słowa i mediów, dobre rządzenie i przejrzystość w sprawowaniu funkcji politycznych; zauważa, że dialog prowadzony z władzami DRK zgodnie z art. 8 umowy z Kotonu w celu otrzymania ostatecznych wyjaśnień dotyczących procesu wyborczego nie przynosi rezultatów;
 5. wzywa UE do podjęcia konkretniejszych działań i natychmiastowego wszczęcia procedury na mocy art. 96 umowy z Kotonu oraz do przyjęcia ukierunkowanych sankcji, obejmujących zakaz wizowy i zamrożenie aktywów, wymierzonych w wysokich urzędników i funkcjonariuszy sił zbrojnych odpowiedzialnych za brutalne tłumienie demonstracji i polityczny impas, który uniemożliwia pokojowe i konstytucyjne przekazanie władzy, zwłaszcza sankcji wobec Kaleva Mutonda, generała dywizji Johna Numbiego, generała Ilungi Kampete, generała dywizji Gabriela Amisi Kumby i generała Célestina Kanyamy;
 6. wzywa wszystkie siły polityczne do zaangażowania się w pokojowy i konstruktywny dialog, aby zapobiec pogłębieniu się obecnego kryzysu politycznego i powstrzymać dalszą przemoc i prowokacje; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Konferencji Episkopatu Konga (CENCO) zmierzające do wypracowania szerszego konsensusu w sprawie przemian politycznych; wzywa zarówno władze, jak i opozycję do powstrzymania się od wszelkich działań lub wypowiedzi, które mogłyby pogłębiać zamęt; przyznaje, że w międzyczasie potrzebny jest okres przejściowy, kiedy urząd prezydenta będzie można sprawować jedynie pod nadzorem rady tymczasowej, w której zasadniczą rolę odgrywać będzie opozycja;
 7. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu pogarszającej się sytuacji w zakresie praw człowieka oraz coraz większego ograniczania swobody politycznej w DRK, a w szczególności z powodu instrumentalizacji wymiaru sprawiedliwości i ataków na obrońców praw człowieka, przeciwników politycznych i dziennikarzy oraz zastraszania ich; wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych; zwraca się do władz o natychmiastowe zniesienie wszelkich restrykcji wobec mediów;
 8. pozostaje głęboko zaniepokojony faktyczną rolą CENI, od której w dużej mierze zależeć będzie legalność procesu wyborczego; przypomina, że komisja wyborcza powinna być instytucją bezstronną i pluralistyczną, dysponującą wystarczającymi zasobami, aby umożliwić wszechstronny i przejrzysty proces;

Czwartek, 1 grudnia 2016 r.

9. apeluje o pełne, gruntowne i jawne dochodzenie w sprawie zarzutów o łamanie praw człowieka, do którego miałyby dojść podczas protestów, o zidentyfikowanie jego sprawców i pociągnięcie ich do odpowiedzialności;
 10. apeluje do delegatury UE o dalsze ścisłe monitorowanie rozwoju wydarzeń w DRK i sięganie po wszelkie odpowiednie narzędzia i instrumenty w celu wspierania obrońców praw człowieka i ruchów prodemokratycznych; wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel, aby rozważyła zwiększenie zdolności mediacyjnych delegatury UE z myślą o współpracy z Unią Afrykańską na rzecz wspierania bardziej pluralistycznego dialogu politycznego i zapobiegania pogłębianiu się kryzysu politycznego i dalszemu rozprzestrzenianiu się przemocy;
 11. apeluje o większe zaangażowanie Unii Afrykańskiej na rzecz zapewnienia pełnego poszanowania konstytucji Konga; wzywa do stałego dialogu między krajami regionu Wielkich Jezior, aby zapobiec dalszej destabilizacji; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym zorganizowanie Międzynarodowej Konferencji Regionu Wielkich Jezior, aby ocenić sytuację w DRK, która odbyła się w Luandzie w październiku 2016 r.;
 12. przypomina, że pokój i bezpieczeństwo to warunki wstępne udanych wyborów i stabilnej sytuacji politycznej; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje odnowienie mandatu MONUSCO oraz wzmocnienie jej kompetencji w obszarze ochrony ludności cywilnej i przestrzegania praw człowieka w kontekście wyborów;
 13. ponownie wyraża głębokie obawy w związku z niepokojącą sytuacją humanitarną w DRK; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by nadal niosły pomoc ludności DRK, aby poprawić warunki życia najbardziej bezbronnych grup ludności i łagodzić skutki przesiedleń, braku bezpieczeństwa żywnościowego i klęsk żywiołowych;
 14. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi DRK, Unii Afrykańskiej, Radzie AKP-UE, sekretarzowi generalnemu ONZ i Radzie Praw Człowieka ONZ.
-